

DECÀLEG DE MÍNIMS PER LA QUALITAT DE LA FILOSOFIA 2025

L'ensenyament de la Filosofia a Catalunya s'ha vist trasbalsat els darrers anys a causa de les freqüents transformacions legislatives. Aquests canvis han afectat reiteradament la seva presència en els currículums acadèmics, posant en risc el seu paper fonamental en la formació de l'alumnat. Només a tall d'exemple, amb el nou currículum d'ESO, aprovat el 2022, la càrrega lectiva de la matèria dedicada als valors cívics i ètics ha passat de 140 a 35 hores. Paral·lelament, el primer curs de batxillerat té assignada una càrrega lectiva de 2 hores, clarament insuficient per desenvolupar una correcta introducció a la disciplina i l'assoliment del currículum exigít. Si volem formar una ciutadania activa i compromesa amb els valors democràtics, és més necessari que mai incorporar assignatures que fomentin l'esperit crític i abordin qüestions essencials per entendre i analitzar la societat, la justícia i els valors que ens defineixen. Aquests temes són indissociables de l'àmbit de la Filosofia.

Defensem la Filosofia no només com un mitjà per fomentar la reflexió crítica i comprendre la complexitat de la realitat, el coneixement i l'existència humana, així com per intentar explicar-la i orientar-la, sinó també com un element ineludible en la construcció d'una societat compromesa, capaç de pensar i expressar-se amb una argumentació rigorosa, íntegra, oberta i fonamentada. És imprescindible proporcionar eines per prendre consciència dels valors i biaixos que acompanyen tota afirmació i concepció sobre l'ésser humà.

Considerem imprescindible que la Filosofia amplii la seva presència en el currículum educatiu, tant a l'ESO com al Batxillerat. Això inclou mesures concretes com la recuperació d'hores lectives i la promoció d'una educació més integral i reflexiva.

El currículum català de 2022 aposta pel pensament crític, la gestió de la informació i l'aplicació compromesa del saber. Tot i això, Catalunya té la pitjor dotació horària en Filosofia de tot l'Estat i només assegura una formació parcial en les seves matèries.

Proposem, per tant, un conjunt de mesures que garanteixin el rigor, la consolidació i el reforç del pensament reflexiu i crític en el marc del sistema educatiu català. Aquest manifest planteja accions concretes i estableix un marc de diàleg per als agents educatius en el seu conjunt, des de l'alumnat fins a l'entorn acadèmic, a fi d'assegurar un ensenyament de qualitat que fomenti l'anàlisi, l'esperit crític i la construcció d'una societat més justa, conscient, diversa i lliure.

1. Recuperem la tercera hora de Filosofia a 1r de Batxillerat.*

Des de 2008, la reducció a 2 hores setmanals de l'assignatura ha afectat negativament la formació filosòfica de l'alumnat. Exigim la recuperació de la tercera hora per assegurar una docència de qualitat, ja que Catalunya és [l'única comunitat autònoma](#) que dedica menys de 3 hores a aquesta matèria, mentre que la resta en dedica tres o més. A més, aquesta reducció horària no ha estat acompanyada d'una adaptació del currículum, dificultant així l'ensenyament correcte de la matèria.

2. Augmentem la presència de l'Educació en Valors Cívics i Ètics (EVCE) a l'ESO.

Reclamem que l'assignatura d'EVCE torni a tots els cursos de l'ESO, amb un mínim de dues hores setmanals a cada curs. Aquesta matèria, de clara orientació filosòfica, necessita més temps per complir el seu objectiu de formar una ciutadania crítica i responsable. L'actual dotació horària, d'1 hora setmanal en un sol curs, li atorga un caràcter anecdòtic, amb un impacte reduït en l'educació de l'alumnat. A més, aquest temps limitat dificulta el desenvolupament i la consolidació en profunditat dels sabers i competències curriculars.

3. Garantim l'oferta de l'optativa de Filosofia a 4t d'ESO a tots els centres i itineraris.

Actualment, l'assignatura depèn de la mida i les decisions de cada centre. Exigim que tot l'alumnat disposi de l'optativitat de la matèria de Filosofia a l'educació obligatòria. A tal efecte, cal que tots que els centres tinguin l'obligació d'oferir-la. Cal remarcar que, per a bona part de l'alumnat que continuarà un itinerari diferent al batxillerat, aquesta serà l'única oportunitat de descobrir i conèixer aquest àmbit fonamental de la nostra cultura.

4. Reivindiquem l'especificitat de la Filosofia i les matèries del seu àmbit tant a l'ESO com al batxillerat.

Troblem que massa sovint, i sota diferents pretextos, docents d'altres matèries imparteixen les assignatures pròpies de l'àmbit filosòfic sense tenir la formació pertinent. Reclamem que es respecti l'especificitat del saber filosòfic i de les seves professionals, i que a tots els centres hi hagi una dotació d'especialistes suficient per impartir les assignatures que ens són pròpies, per garantir el dret de l'alumnat a una educació rigorosa i de qualitat.

5. Assegurem l'assignació d'optatives al Batxillerat als especialistes en Filosofia.

La Filosofia millora competències clau com la comprensió lectora, l'expressió i el raonament crític, àmbits en què l'alumnat presenta mancances segons les proves PISA. Per això, reclamem que els centres garanteixin optatives impartides per especialistes en Filosofia, reforçant la reflexió ètica, política i lingüística. Aquesta petició s'alinea amb els pronunciaments del Parlament de Catalunya (2001, 2013 i 2018, Resolució 128/XII) i amb institucions com la UNESCO i diverses [universitats](#), que destaquen la Filosofia com a fonamental per a una democràcia lliure i crítica.

6. Reclamem la coordinació de continguts del Currículum i les PAU.

L'última modificació de les Proves d'Accés a la Universitat a Història a la Filosofia ha introduït una nova autora que no forma part del nou currículum de l'assignatura, publicat tan sols un any abans. Els textos seleccionats de l'autora en qüestió, a més a més, no estaven traduïts ni editats al català. Aquest desgavell i falta de coordinació entre Departaments dificulta profundament la tasca docent, i perjudica greument l'aprenentatge de l'alumnat. Cal garantir, també, que els textos prescriptius siguin accessibles en català i amb l'antelació suficient per preparar-los uns mesos abans de l'inici de curs.

7. Necessitem que el Departament faciliti la formació docent contínua en Filosofia, subvencioni els cursos i en supervisi l'excel·lència.

El professorat de Filosofia vol seguir formant-se i aprenent, però manquen mitjans, temps i oferta d'opcions formatives satisfactòries. Els cursos de formació contínua acreditats pel Departament, tant respecte la didàctica com en l'actualització dels sabers propis del nostre àmbit, sovint són de qualitat deficient, resulten poc útils per a l'exercici de la nostra professió i corren a càrrec del professorat en el seu temps lliure.

8. Volem la creació d'un banc de recursos per garantir la igualtat d'oportunitats.

Reclamem la creació d'un banc de recursos didàctics de Filosofia amb materials d'accés lliure i de qualitat, estructurat per matèries i alineat amb el currículum. Això garantiria una aplicació equitativa del currículum, evitaria desigualtats educatives i asseguraria criteris d'avaluació comuns. També facilitaria la tasca docent, promouria la col·laboració i reforçaria la cohesió en l'ensenyament de la Filosofia. Exigim al Departament d'Educació que creï, coordini i supervisi aquest repositori amb el suport del professorat especialista per garantir una educació filosòfica accessible i rigorosa.

9. Demanem un Departament que eviti improvisar amb un impacte negatiu a la docència.*

El col·lectiu docent ha de conèixer els canvis proposats pel Departament amb temps, com a mínim de 3 mesos abans de començar el curs següent, per garantir-ne una programació adequada, que eviti un impacte perjudicial i estalviï més sobrecàrrega a la tasca docent.

10. Requerim que el Departament treballi amb el professorat.*

Demanem la creació d'una comissió de continguts d'ESO i de batxillerat composta per docents en l'exercici de la seva activitat. Som avaladors de les necessitats de l'alumnat i volem decidir per aportar la perspectiva imprescindible d'expertesa a l'aula.

**En aquests punts, ens adherim a les reivindicacions del Manifest de DocentsCAT.*

Docents de Filosofia

Barcelona, 3 de març de 2025